

URGENTNA MEDICINA

1. SPLOŠNI VIDIKI SPECIALIZACIJE

1.1. Namen specializacije

Specializacija iz urgentne medicine je učni in vzgojni proces, v katerem specializant(ka) pridobi teoretična in praktična znanja s področja urgentne medicine, da po končanem izobraževanju v celoti obvlada oskrbo vseh urgentnih stanj v predbolnišničnem okolju ter je sposoben voditi in koordinirati delovanje medicinskih ekip v vseh situacijah na terenu ter obvlada začetno oskrbo večine urgentnih stanj v bolnišnici.

1.2. Trajanje in struktura specializacije

Specializacija iz urgentne medicine traja 5 let (53 mesecev in 7 mesecev dopusta) in je sestavljena iz:

interna medicina – 14mesecev
kirurgija – 8 mesecev
anesteziologija – 5 mesecev
radiologija – 2 meseca
pediatrija – 3 mesece
ginekologija in porodništvo – 4 mesece
nevrologija – 1 mesec
infektologija – 1 mesec
ORL – 1 mesec
oftalmologija - 1 mesec
psihatrija – 1 mesec
onkologija – 1 mesec
splošna NMP in katastrofna medicina – 11 mesecev

Skupno trajanje učinkovitega kroženja je 53 mesecev; v vsakem letu je upoštevan 1 mesec za redni letni dopust in 2 meseca v petem letniku za pripravo na specialistični izpit. Skupno trajanje specializacije je 60 mesecev.

Vsebina in obseg znanj ter število posegov v posameznih sklopih določa katalog znanj in veščin ter še posebej list zdravnika specializanta. Količino in znanje veščin in posegov, katerih število ni posebej določeno v katalogu, opredelita in ocenita glavni in neposredni mentor. Za pridobivanje nekaterih znanj in veščin je potrebna kontinuiteta, za druge pa »zbiranje« posegov tekom specializacije.

1.3. Zaključek specializacije

Glavni mentor ugotovi, da je specializacija opravljena, ko preveri ustreznost trajanja specializacije, izpolnjevanje predpisanih pogojev glede pridobljenega znanja, števila in kakovosti opravljenih posegov in ali so predpisani kolokviji uspešno opravljeni. Specializacija se konča s specialističnim izpitom.

2. PREVERJANJE ZNANJA

Vsak specializant ima svoj list specializanta (knjižico) ter ločeno tudi dnevnik, v katerega vpisuje vse opravljene posege in prve asistencije ter svoje strokovne, pedagoške in raziskovalne prispevke.

2.1. Sprotno preverjanje znanja

Za zagotavljanje ustreznosti specializacije se pridobljeno znanje in sposobnosti specializanta preverjajo s trajnim nadzorom in občasnimi preverjanji – kolokviji.

Nenehen neposredni ali posredni nadzor nad pridobivanjem znanja in sposobnosti izvajajo mentorji. Ta poteka sproti in vsakodnevno. Preverjanje specializantovega znanja poteka v obliki kolokvijev po končanem usposabljanju na posamezni učni enoti. Kolokviji so lahko pisni ali ustni. Znanje se preverja s predstavitvijo bolnikov, pripravami seminarjev, pregledom literature, pisanjem člankov in sodelovanjem pri raziskavah.

Specializant mora vsaj enkrat letno javno prikazati pridobljeno znanje na način, ki ga vsakokrat sproti določi neposredni ali glavni mentor:

- ♦ predstavitev analize skupine bolnikov ali posameznega zanimivega kliničnega primera na strokovnem srečanju skupine strokovnjakov v učni ustanovi ali zunaj nje;
- ♦ priprava in vodenje klinične ali klinično-patološke konference s tematiko, ki zajema področje specializacije;
- ♦ objava članka v recenziranem domačem ali tujem strokovnem glasilu s temo iz programa specializacije.

Pogoj za nadaljevanje specializacije so uspešno opravljeni kolokviji in ugodna vsakoletna ocena glavnega mentorja.

V času trajanja specializacije opravi specializant posebne tečaje s preizkusom znanja in sicer Tečaj dodatnih postopkov oživljanja za odrasle in tečaj dodatnih postopkov oživljanja za otroke (Evropski reanimacijski svet), tečaj posebne intubacije (neobvezno), tečaj toksikologije (Center za zastrupitve), reševanje s helikopterjem (...),

V času specializacije pripravi specializant pisno gradivo za najmanj en domači ali tuji strokovni sestanek/srečanje, ki ga oceni glavni ali neposredni mentor. Pred opravljanjem specialističnega izpita opravi specializant predizpitni razgovor pri specialistu z nazivom učitelja.

2.2. Specialistični izpit

2.2.1. Pogoji za pristop k izpitu

- Specializant lahko pristopi k opravljanju specialističnega izpita, ko opravi predpisan program usposabljanja
- pridobi s programom predvidene veščine
- glavni mentor oceni, da je usposobljen za pristop k izpitu.

2.2.2. Potek specialističnega izpita

Sestavljen je iz preverjanja pridobljenega praktičnega in teoretičnega znanja specializanta. Teoretični del je sestavljen iz pisnega testa in ustnega razgovora pred izpitno komisijo. Teoretično znanje preverja izpitna komisija v razgovoru. Praktični del izpita predstavlja predstavitev petih primerov iz specializantove klinične prakse v zadnjem letu specializacije. V ustnem delu se kandidat predstavi tudi praktičnem delu specializant predstavi pet primerov iz lastne prakse zadnjega leta specializacije. Pisni in ustni del izpita se opravljata časovno ločeno največ v razmaku dveh tednov.

3. PROGRAM SPECIALIZACIJE

(upoštevano je po 1 mesec rednega dopusta vsako leto)

PRVO LETO SPECIALIZACIJE

V prvem letu specializacije specializant pridobi osnovna znanja, usposobljenost in veščine za delo v splošni nujni medicinski pomoči pod nadzorom glavnega mentorja. Zato opravi specializant v prvem letu osnovni del programa v naslednjih kliničnih področjih:

Interna medicina	4 mesece
internistična prva pomoč	2 mesece
intenzivna interna medicina	2 meseca
Anesteziologija	3 mesece
operacijska	1 mesec
intenzivna medicina kirurških strok	2meseca
Pedriatrija	2meseca
pediatrična intenziva	2meseca
Porodništvo	2meseca
porodna soba	2meseca

V tem obdobju mora specializant opraviti mednarodno verificirana tečaja iz dodatnih postopkov oživljanja pri odraslih in otrocih, ki jih organizira Svet za reanimacijo pri SZUM in tečaj toksikologije, ki ga organizira Center za zastrupitve.

V tem obdobju mora specializant opraviti naslednje število posegov (izjema so kirurški posegi, ki jih mora specializant opraviti v 2. in 4. letu kroženja na kirurgiji):

Zunanja masaža srca	15 (KPO ali simulacija na lutki)
Interpretacija EKG-a pri KPO	15 (ali test?)
Centralni venski kanal	10
Periferni venski kanal	50 odrasli + 30 otroci
Preparacija vene	5 (kadaver)
Intraosalni pristop	5 (kosti ali kadaver)
Defibrilacija	15 (KPO ali simulator)
Sinhronizirna kardioverzija	10 (simulator)
Zunanji spodbujevalec	10 (simulator)
Perikardiocenteza	5 (kadaver)
Predihavanje z dihalnim balonom in masko	50 odrasli in 25 otroci
Orotrahealna intubacija	100 odrasli in 20 otroci

Nazotrahealna intubacija	10
Combitubus	10 (lahko tudi na modelu)
Laringealna maska in/ali tubus	30 odrasli + 30 otroci
Mehansko predihavanje, nastavitev ventilatorja	50
Punkcija arterije	15
Pulzna oksimetrija, interpretacija	50
Kapnometrija / kapnografija	50
Torakalna punkcij in drenaža	5
Konikotomija	5 (model ali kadaver)
Uporaba anestetikov, analgetikov in relaksantov	30
Interpretacija EKG-a	30
Terapija s kisikom	30
Merjenje peak expiratory flow	10
Inhalacijska aplikacija zdravil	10
Nosnoželočna cevka	20
Klizma	5
Kateterizacija – Foleyev kateter	25
Suprapubična kateterizacija	2(kadaver)
Porod	15
Epizitomija	5
Določanje APGAR-ja	10
Novorojenček, oskrba in oživljanje	10
Indirektna laringoskopija	5
Kontrola epistakse – tamponada	5
Metode eliminacije in dekontaminacije strupa	10
Imobilizacija in trakcija pri frakturah	30
Repozicija pri dislokacijah	20
Tehnike šivanja in šivalni materiali	30
Tehnike prenašanja in prestavljanja poškodovancev s poškodovano hrbtenico	5
Artrocenteza/punkcija sklepa	10
Incizija, drenaža	10
Protibolečinske blokade	15
prevodni bloki	10

Manjkajoče število posegov lahko opravi specializant v času kroženja na ustreznih kliničnih področjih v naslednjih letih.

Na koncu enoletnega izobraževanja in kroženja opravi specializant pisni in ustni kolokvij. Po uspešno opravljenem kolokvijju lahko pod nadzorom glavnega mentorja opravlja delo v službi SNMP.

DRUGO LETO SPECIALIZACIJE

Namen drugega letnika je razširiti klinična znanja in pridobiti znanja za dodatne posege in veščine (vsebina kataloga znanj, posegov in veščin) na posameznih področjih po programu na posameznih kliničnih področjih.

Interna medicina	6 mesecev
internistična prva pomoč	2 meseca
intenzivna interna medicina	3 mesece
kardiologija in PTCA	1 mesec

V tem obdobju si specializant pridobi znanja in opravi večino posegov, določenih v katalogu znanj in veščin iz internističnega področja urgentne medicine. Teoretično in praktično usposobljenost specializanta iz internističnega področja potrди neposredni mentor v preizkusu znanja. Neposredni mentor naj bi bil specialist, odgovoren za področje internistične prve pomoči ali intenzivne interne medicine.

Kirurgija **4 mesece**
 mala kirurgija 2 meseca
 travmatološka sprejemna 2 meseca

V tem obdobju si specializant pridobi znanja in opravi čim večje število posegov določenih v katalogu znanj in veščin iz področja urgentne kirurgije. Teoretično in praktično usposobljenost specializanta iz urgentne kirurgije potrди neposredni mentor v preizkusu znanja. Neposredni mentor naj bi bil travmatolog ali splošni kirurg.

Pediatrija **1 mesec**
 intenzivna pediatrična medicina 0,5 meseca
 sprejemna pediatrična ambulanta 0,5 meseca

V tem obdobju si specializant pridobi znanja in opravi dokončno število posegov določenih v katalogu znanj in veščin iz področja urgentne pediatrije. Teoretično in praktično usposobljenost specializanta iz urgentne pediatrije potrди neposredni mentor v preizkusu znanja. Neposredni mentor naj bi bil pediater intenzivne pediatrične medicine.

TRETJE LETO SPECIALIZACIJE

Namen tretjega letnika je razširiti klinična znanja in obvladati posege in veščine na posameznih področjih po programu ki sledi.

Interna medicina **4 mesece**
 gastroenterologija 1,5meseca
 endokrinologija 1,5meseca
 pulmologija 1 mesec

V tem času specializant dopolni posege in znanja s področja interne medicine in pridobi znanja s področja gastroenterologije, endokrinologije in pulmologije.

Anesteziologija **2 meseca**
 opreacijska 1 mesec
 protibolečinska ambulanta 1 mesec

V tem času si specializant pridobi znanja in opravi dokončno število posegov, opisanih v katalogu.za področje anesteziologije. Teoretično in praktično usposobljenost specializanta potrди neposredni mentor – anesteziolog, ki se ukvarja z urgentno medicino.

Radiologija **2 meseca**
 Specializant mora obvladati osnove urgentne rentgenske in ultrazvočne diagnostike poškodb in bolezenskih urgentnih stanj:

- RTG diagnostika prsne koša, abdomna in okostja
- Urgentna ultrazvočna diagnostika
- Urgentna CT in MRI diagnostika
- Osnove urgentne interventne diagnostike

Usposobljenost specializanta iz osnov urgentne slikovne diagnostike potrди neposredni mentor v preizkusu znanja. Neposredni mentor naj bi bil starejši radiolog.

Splošna NMP **3 mesece**
 ambulanta SNMP 1.5 meseca
 PHE teren 1.5 meseca

Dopolnitev manjkajočega števila posegov iz 1. leta specializacije.

ČETRTO LETO SPECIALIZACIJE

Kirurgija **4 mesece**
 abdominalna kirurgija 1 mesec
 intenzivnapooperativna soba 3 mesec

V tem obdobju si specializant pridobi znanja in opravi dokončno število posegov določenih v katalogu znanj in veščin iz področja urgentne kirurgije. Teoretično in praktično usposobljenost specializanta obeh področjih potrди neposredni mentor v preizkusu znanja.

Ginekologija in porodništvo **2 meseca**
 ginekološka sprejemna ambulanta 1 mesec
 porodna soba 1 mesec

V tem obdobju si specializant pridobi znanja in opravi dokončno število posegov določenih v katalogu znanj in veščin IZ področja urgentne ginekologije in porodništva. Teoretično in praktično usposobljenost specializanta potrди neposredni mentor v preizkusu znanja. Neposredni mentor naj bi bil starejši specialist ginekolog.

Splošna nujna medicinska pomoč **5 mesecev**
 ambulanta za SNMP 2 meseca
 PHE 3 mesece

Ali izobraževanje na urgentnih oddelkih v tujini.

V tem obdobju si specializant pridobi znanja in dopolni število posegov določenih v katalogu znanj in veščin s področja splošne nujne medicinske pomoči. Specializant si v času dela v SNMP ambulanti pridobi znanja za delo v bolnišničnem okolju in s celotno laboratorijsko, slikovno in drugo diagnostiko ter interdisciplinarnega sodelovanja z drugimi specialisti.

PETO LETO SPECIALIZACIJE

Psihiatrija **1 mesec**

V tem obdobju si specializant pridobi osnovna znanja oskrbe urgentnih in akutnih psihiatričnih stanj določenih v katalogu znanj in veščin.

Teoretično in praktično usposobljenost specializanta potrди neposredni mentor v preizkusu znanja. Neposredni mentor naj bi bil starejši specialist psihiater.

Nevrologija **1 mesec**

nevrološka sprejemna ambulanta 1 mesec

V tem obdobju si specializant pridobi znanja in opravi potrebno število posegov določenih v katalogu znanj in veščin s področja urgentne nevrologije. Teoretično in praktično usposobljenost specializanta potrди neposredni mentor v preizkusu znanja. Neposredni mentor naj bi bil starejši specialist nevrolog.

Infektologija **1 mesec**

infektološka sprejemna ambulanta 1 mesec

V tem obdobju si specializant pridobi znanja in opravi potrebno število posegov določenih v katalogu znanj in veščin s področja urgentne infektologije. Teoretično in praktično usposobljenost specializanta potrди neposredni mentor v preizkusu znanja. Neposredni mentor naj bi bil starejši specialist infektolog.

Otorinolaringologija **1 mesec**

ORL sprejemna ambulanta 1 mesec

V tem obdobju si specializant pridobi znanja in opravi število posegov določenih v katalogu znanj in veščin s področja urgentne ORL. Teoretično in praktično usposobljenost specializanta potrди neposredni mentor v preizkusu znanja. Neposredni mentor naj bi bil starejši specialist ORL.

Oftalmologija **1 mesec**

oftalmološka sprejemna ambulanta 1 mesec

V tem obdobju si specializant pridobi znanja in opravi število posegov določenih v katalogu znanj in veščin s področja urgentne oftalmologije. Teoretično in praktično usposobljenost specializanta potrди neposredni mentor v preizkusu znanja. Neposredni mentor naj bi bil starejši specialist oftalmolog.

Onkologija **1 mesec**

Specializant se seznani s specifično onkološko terapijo s poudarkom na kemoterapiji.

Splošna nujna medicinska pomoč **3 mesece**

Ambulanta za SNMP 1.5 meseca

PHE 1.5 meseca

Specializant si v času dela v PHE pridobi znanja za delo v predbolnišničnem okolju (teren) in ukrepanja v različnih okoliščinah in pogojih, ter timskega dela v takšnih okoliščinah. Glavni mentor

oceni ali je specializant sposoben samostojno zagotoviti optimalno zdravniško oskrbo urgentnih stanj. Usposobljenost specializanta potrди z drugim ali končnim kolokvijem. Glavni mentor naj bi bili specialist splošne medicine / družinske medicine ali specialist urgentne medicine z najmanj 5 let delovnih izkušenj v SNMP tipa PHE.

Če ima specializant najmanj 3 leta delovnih izkušenj v SNMP tipa PHE, lahko na predlog glavnega mentorja ta del kroženja zaključi samo z drugim ali končnim kolokvijem pri glavnem mentorju. Vodja specializantove matične SNMP mora izdati potrđilo, iz katerega je razviden čas in kakovost specializantovega dela z navedbo števila posegov določenih v katalogu znanj in veščin.

Katastrofna medicina v okviru SNMP

Služba SNMP in Izobraževalni center Ig

Specializant v tem obdobju opravi tečaj iz katastrofne medicine s praktičnim izobraževanjem v Izobraževalnem centru Ig. V tem obdobju si specializant pridobi znanja iz oskrbe v katastrofnih razmerah ali pri masovnih dogodkih ter je usposobljen voditi in koordinirati delovanje medicinskih in drugih ekip v takšnih situacijah na terenu.

Obnovitev tečajev iz dodatnih postopkov oživljanja in toksikologije, navedenih v 1. letu specializacije.

Specializant v tem obdobju opravi tečaj osnove helikopterskega reševanja z obiskom Helikopterske enote za nujno medicinsko pomoč v Kranju ali Mariboru.

ČLANEK objavljen v strokovni reviji ali zborniku strokovnega srečanja.

4. OBVEZNI POSEGI, OBRAVNAVE IN ASISTENCA

V katalogu znanj in posegov v prilogi.